

ČLANCI

UDK: 378.18

Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 14. 7. 2008.

ZADOVOLJSTVO STUDIJEM I MOTIVI UPISA NA STUDIJ

Mr. sc. Ina Reić Ercegovac, asistentica

Filozofski fakultet u Splitu, Odsjek za učiteljski studij

Tonća Jukić, asistentica

Filozofski fakultet u Splitu, Odsjek za pedagogiju

Sažetak *Motivi odabira studija i zadovoljstvo studenata studijem neki su od osnovnih čimbenika kvalitete studija. Stoga je cilj ovog istraživanja bio ispitati stupanj zadovoljstva studijem studenata učiteljskog studija i studija predškolskog odgoja Filozofskog fakulteta u Splitu te provjeriti postoji li povezanost između motiva odabira studija i zadovoljstva odabranim studijem. U istraživanju je sudjelovalo 230 studentica koje studiraju prema bolonjskom sustavu. Rezultati su pokazali osrednje zadovoljstvo studijem, no utvrđeno je nešto veće zadovoljstvo studijem studenata učiteljskog studija u odnosu na studente predškolskog odgoja i nešto veće zadovoljstvo programom studija nego nastavnicima, i to u objema studijskim skupinama. Nadalje, dobivene korelacije između motiva odabira studija i stupnja zadovoljstva studijem pokazale su da su studenti koji su studij odabrali zbog jednostavnosti upisa očito manje zadovoljni svojim odabirom, dok su studenti koji su pri upisu bili vođeni intrinzičnim motivima, odnosno zainteresiranosti za radom s djecom i poučavanjem, zadovoljniji studijem.*

Ključne riječi: *visoko školstvo, bolonjski sustav, učiteljski studij, studij predškolskog odgoja, zadovoljstvo studijem, motivi upisa na studij.*

Uvod

U suvremenom društvu, obilježenom ubrzanim tehnološkim napretkom i globalizacijom koji zadiru u sve sfere življenja, visokoškolske institucije imaju sve

važniju ulogu. Međutim, neka od osnovnih obilježja hrvatskoga visokog školstva na početku 21. stoljeća, poput masovnosti upisa u kombinaciji s niskom efikasnosti studiranja, krutosti organizacijske i programske strukture sustava koji ne udovoljava zahtjevima tržišta rada, dominantnog teorijskog, a nedostatnog praktičnog rada u nastavi, slabe opremljenosti te nedostatka kontrole kvalitete, upućuju na potrebu njegova mijenjanja i unaprjeđenja (Milat, 2003.). Jedan od pokušaja poboljšanja postojeće situacije u visokom školstvu bio je i Bolonjski proces. Svrha mu je bila harmonizacija postojećih sustava visokoga školstva u Europi uvažavajući pritom nacionalne razlikovne specifičnosti i autonomiju sustava svih zemalja potpisnica, a koji je Hrvatska, poput drugih europskih zemalja, potpisom Bolonjske deklaracije 2001. godine prihvatila obvezavši se time na zahtjevnju zadaću usklađivanja svojega sustava visokog školstva sa shemom prihvaćenom na europskoj razini.

Obrazovanje i profesionalni razvitak odgajatelja, učitelja i nastavnika jedno je od ključnih pitanja u svakom društvu budući da obrazovna postignuća učenika ovise, među ostalim, i o kvaliteti rada odgajatelja, učitelja i nastavnika. Učitelji mogu kvalitetno odgajati i obrazovati učenike samo ako su i oni kvalitetno obrazovani. U znanstvenim i stručnim okvirima odnedavno se mnogo govori o važnosti trajnog profesionalnog usavršavanja odgajatelja, učitelja i nastavnika pa je koncept cjeloživotnog obrazovanja i učenja postao imperativ društava temeljenih na znanosti i znanju (Vizek-Vidović, 2005.; Radeka, 2002., 2008.). Ipak, ne umanjujući važnost i nužnost trajnog profesionalnog razvitka, treba utvrditi kakvo je stanje na inicijalnom stupnju obrazovanja budućih odgajatelja i učitelja jer je kvaliteta inicijalnog obrazovanja pretpostavka za shvaćanje važnosti i vrijednosti cjeloživotnog učenja.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu upisao je svoje prve generacije studenata po bolonjskom sustavu u ak. god. 2005./2006. Dotadašnji dvogodišnji dodiplomski studij predškolskog odgoja preoblikovao se u trogodišnji, dok se četverogodišnji učiteljski studij preoblikovao u integrirani sveučilišni studij u trajanju od pet godina. Opravdano je pretpostaviti da su niz okolnosti koje su popratile uvođenje promjena u programskim strukturama i razdoblje u kojemu su promjene trebale zaživjeti utjecali na kvalitetu reformiranih studija.

Poznato je da su zadovoljstvo studijem i interesi studenata, odnosno njihova motivacija za odabir određenog studija, neki od ključnih čimbenika kvalitete studija te da određuju uspjeh u studiju (Thombs, 1995.; Bezinović i sur., 1998.). Dok se motivacija može odrediti kao proces koji svakog pojedinca potiče na neko djelovanje usmjereno prema određenom cilju, zadovoljstvo se ogleda u usklađenosti onoga što dobivamo s onim što smatramo da bismo trebali dobiti. Ispune li studiji očekivanja studenata, njihovo zadovoljstvo je veće, što se u konačnici pozitivno odražava i na uspjeh u studiju. Ipak, interesima studenata za

studij u Hrvatskoj se posvećivala nedostatna pozornost kako u empirijskim istraživanjima koja se bave pitanjima kvalitete visokoga školstva, tako i u procesu reorganizacije sveučilišta (Palekčić i sur., 2004). Interesi za studij i motivi izbora studija važni su za buduće zadovoljstvo studijem jer je zadovoljstvo studenata veće ako ga crpe iz hedonističkih motiva kao što su zainteresiranost za znanstveno područje i zadovoljstvo odabranom profesijom, nego iz motiva korisnosti, odnosno mogućnosti zaposlenja, dobre zarade i sl. (Kesić i Previšić, 1998.). Uzevši u obzir relativno nepovoljan društveni status odgajateljskog i učiteljskog zanimanja u našem društvu, teško pronalaženje zaposlenja i loša primanja, može se pretpostaviti da se studenti odlučuju za te studije vođeni hedonističkim motivima, pa bi time i njihovo zadovoljstvo trebalo biti veće. O motivima odabira učiteljskog zanimanja raspravlja i Bezić (1996.) i navodi da postoje tri skupine učitelja s obzirom na inicijalnu motivaciju za upis na učiteljski studij. Prvo, to su učitelji koji su se uvijek "vidjeli" u učiteljskoj profesiji te su tijekom studija dobili potvrdu svojega dobrog odabira. Drugo, to su učitelji koji su sasvim slučajno, iz raznih razloga, upisali učiteljski studij tijekom kojega su postupno otkrivali pozitivne strane tog posla i konačno spoznali da je to profesija u kojoj će se moći afirmirati njihovi potencijali. U trećoj skupini su oni koji su htjeli postati učitelji, ali studij nije ispunio njihova očekivanja pa je razočarenje koje je uslijedilo rezultiralo ili odustajanjem od studija ili, s druge strane, radom u struci koji je praćen velikim nezadovoljstvom.

Istraživanja interesa za studij i zadovoljstva studijem, provedena na zadarskom Sveučilištu u ak. god. 2002./2003. te ak. god. 2003./2004., pokazala su da studiji ipak ne ispunjavaju očekivanja studenata, što autore navodi na isticanje potrebe za poboljšanjem organizacije studija i rada sa studentima (Palekčić i sur., 2005.). Također, istraživanje na riječkom Sveučilištu upućuje na razmjerno veliko nezadovoljstvo studenata studijem: čak dvije trećine ispitanih ima tjeskobna stanja vezana za studij, a gotovo polovina ih izražava nezadovoljstvo i nedostatak motivacije (Bezinović i sur., 1998.). Istraživanja provedena među budućim učiteljima i nastavnicima s pet hrvatskih sveučilišta (Pavin i sur., 2005a) pokazala su osrednje zadovoljstvo različitim elementima organizacije studija, pri čemu je najveći stupanj zadovoljstva iskazan programskim aspektom studija, a najniži nastavnim metodama sveučilišnih nastavnika, organizacijom nastave i ispita te načinom vrjednovanja postignuća. Što se tiče procjena studenata o znanjima i vještinama koje su studijem stekli, autori toga istraživanja navode da je opći stupanj stečenog znanja i vještina zabrinjavajuće nizak. Činjenica je da su istraživanja koja se bave problematikom interesa i motiva za studij na našim sveučilištima rijetka, a malobrojna istraživanja zadovoljstva studijem uglavnom pokazuju da studiji ne ispunjavaju očekivanja studenata. Stoga je cilj ovoga istraživanja bio ispitati kako studenti učiteljskog studija i studija predškolskog

odgoja splitskog Sveučilišta doživljavaju odabrani studij, koji su razlozi njihova odabira studija te postoji li povezanost između motiva izbora studija i nekih aspekata zadovoljstva studijem.

Metodologija istraživanja

Ispitanici

U istraživanju je sudjelovalo 230 studentica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, od kojih 174 studentice učiteljskog studija, te 56 studentica studija predškolskog odgoja. Sve ispitanice studiraju prema bolonjskom sustavu (Tablica 1.).

Tablica 1.

STRUKTURA UZORKA ISPITANIKA

<i>Studij</i>	<i>1. godina</i>	<i>2. godina</i>	<i>3. godina</i>	Σ
Učiteljski studij	38	63	73	174
Studij predškolskog odgoja	-	-	56	56
Σ	38	63	129	230

Instrumenti i postupak istraživanja

Za potrebe ovog istraživanja konstruiran je upitnik za ispitivanje stupnja zadovoljstva studijem, sastavljen od 10 tvrdnja koje se odnose na zadovoljstvo različitim oblicima studija poput nastavnih sadržaja, rada nastavnika, provođenja ispita i drugih. Za svaku tvrdnju ponuđen je odgovor u obliku skale Likertova tipa od 5 stupnjeva s pomoću koje ispitanik procjenjuje koliko se slaže s navedenom tvrdnjom, od 1 = uopće se ne slažem do 5 = u potpunosti se slažem. Na istoj skali ispitanici su procjenjivali koliko su općenito zadovoljni studijem. Da bi se ispitali motivi za upis na studij, primijenjeno je pitanje s mogućnosti odabira jednog ili više od ponuđenih odgovora.

Ispitivanje je provedeno skupno, tijekom održavanja redovite nastave u ljetnom semestru ak. god. 2007./2008. Prije primjene upitnika ispitanicama je objašnjen cilj istraživanja te im je pročitana uputa o načinu popunjavanja upitnika. Prikupljeni podatci obrađeni su primjenom odgovarajućih statističkih postupaka.

Faktorskom analizom korištene skale zadovoljstva studijem izlučena su dva faktora koja nakon Varimax normalizirane rotacije objašnjavaju ukupno oko 54% varijance. Na temelju faktorske analize i sadržaja tvrdnjâ formirane su dvije

subskale: Zadovoljstvo nastavnicima (F1) i Zadovoljstvo programom studija (F2). Faktorska zasićenja prikazana su u Tablici 2.

Tablica 2.

FAKTORSKA MATRICA SKALE ZADOVOLJSTVA STUDIJE

Br.	Čestica	F1	F2
1.	Smatram da je pristup studentima od strane nastavnika primjeren.	.61	
4.	Smatram da većina nastavnika koristi zanimljive i suvremene tehnike u nastavi.	.52	
6.	Zadovoljna sam načinom na koji se provode ispiti iz većine kolegija.	.56	
7.	Mislim da su nastavnici uglavnom pristupačni i spremni na pomoć.	.86	
8.	Nastavnici se dosta trude oko nastave i općenito odnosa prema studentima.	.86	
10.	Literatura mi je uglavnom lako dostupna i prihvatljiva.	.48	
2.	Zadovoljna sam programom studija i do sada odslušanim predmetima.		.67
3.	Iz do sada odslušanih predmeta dobila sam dosta novih i korisnih informacija.		.73
5.	Nastavnici su dobro educirani i imaju dosta znanja iz područja na kojima rade.		.67
9.	Većina predmeta koje slušam mi je zanimljiva.		.78
<i>Postotak objašnjene varijance</i>		.29	.25

U Tablici 3. prikazani su osnovni psihometrijski pokazatelji subskala *Zadovoljstvo nastavnicima* i *Zadovoljstvo programom*. Rezultat na navedenim subskalama oblikovan je kao linearna kombinacija procjena na česticama koje su ulazile u pojedinu subskalu.

Tablica 3.

OSNOVNI PSIHOMETRIJSKI POKAZATELJI SUBSKALA ZADOVOLJSTVO NASTAVNICIMA I ZADOVOLJSTVO PROGRAMOM

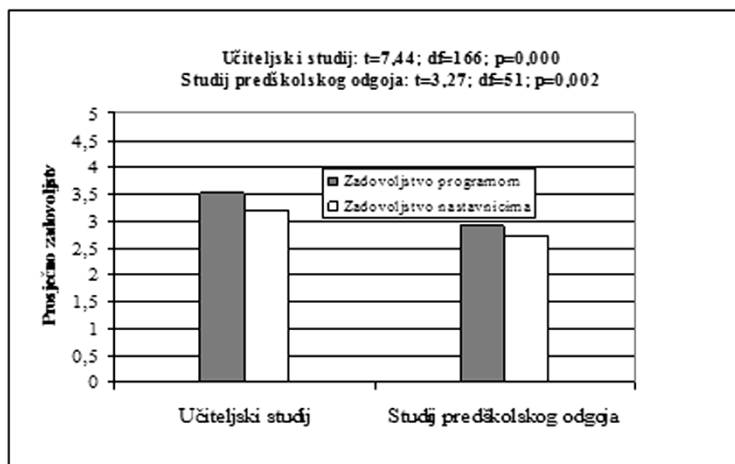
Subskala	M	Sd	Prosječno zadovoljstvo	Raspon	Cronbach alpha
Zadovoljstvo nastavnicima	18,4	4,03	3,1	6-29	0,79
Zadovoljstvo programom	13,6	2,04	3,4	4-20	0,76

Rezultati i rasprava

Na Slici 1. prikazano je prosječno zadovoljstvo studijem studenata Učiteljskog studija i Studija predškolskog odgoja. Rezultati t-testova (Slika 1.) pokazuju da postoji statistički značajna razlika između zadovoljstva nastavnicima i zadovoljstva programom studija kako kod studenata učiteljskog studija, tako i kod studenata Studija predškolskog odgoja.

Slika 1.

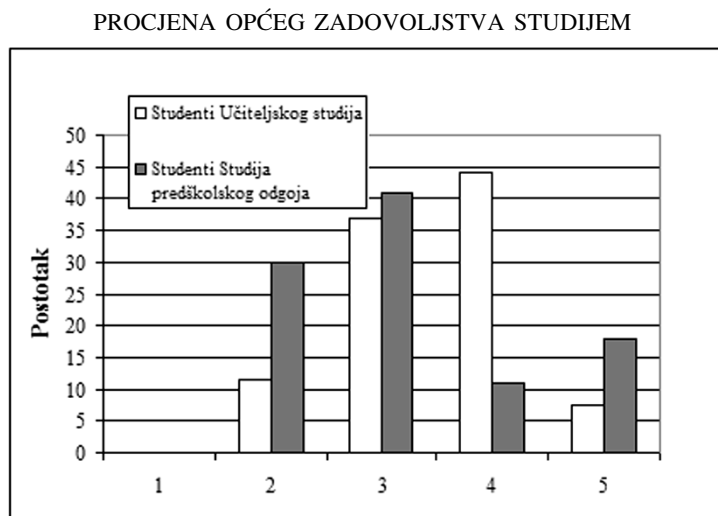
PROSJEČNO ZADOVOLJSTVO NASTAVNICIMA I PROGRAMOM STUDIJA

Ispitanice obiju studijskih grupa nešto su zadovoljnije studijskim programom i sadržajima glede njihove zanimljivosti, novosti i korisnosti, nego provođenjem ispita, pristupom i načinom rada nastavnika. Takav rezultat upućuje na potrebu unaprjeđenja nastavnog procesa s posebnim naglaskom na odnos nastavnika prema studentima, koji će više uvažavati posebnosti i potrebe studenata, što zahtijeva rasterećenje nastavnika koje je moguće ostvariti osiguravanjem uvjeta za mentorski rad kao bitne sastavnice Bolonjskog procesa. Očito je da su studenti prepoznali kvalitetu odabranih studijskih programa, ali njihove procjene upućuju na to da i dalje postoji potreba za stalnim poboljšanjima kvalitete studija i rada nastavnika koja će pridonositi većem zadovoljstvu studenata, a time i njihovom boljem uspjehu u studiju. I rezultati drugih istraživanja provedenih među studentima, budućim učiteljima i nastavnicima u osnovnim školama (Pavin i sur., 2005a, 2005b), također upućuju na potrebu za poboljšanjem kvalitete inicijalnog obrazovanja učitelja i osnovnoškolskih nastavnika s posebnim naglaskom na neke nedostavno zastupljene programske aspekte, ponajprije na vještine komuniciranja i suradnju s učenicima, ali i s ostalim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa.

Osim rezultata procjene zadovoljstva na dvjema subskalama upitnika zadovoljstva studijem, analizirane su i procjene ispitanica o općenitom zadovoljstvu studijem na skali od 1 do 5, pri čemu je 1 = nimalo zadovoljan, a 5 = u potpunosti zadovoljan. Te su procjene prikazane na Slici 2.

Slika 2.

Razvidno je da nijedna ispitanica, kako na Učiteljskom studiju, tako ni na Studiju predškolskog odgoja, nije potpuno nezadovoljna odabranim studijem. U procjenama zadovoljstva studijem kod studentica predškolskog odgoja dominira vrijednost tri, dok je kod studentica Učiteljskog studija dominantna vrijednost četiri. Usporede li se dobiveni rezultati s nekim prijašnjim procjenama zadovoljstva studenata splitskog Sveučilišta odabranim studijem, može se primijetiti veći stupanj zadovoljstva u ovom ispitivanju. Naime, u istraživanju koje su proveli Maršić i Neveščanin (1996.) većina ispitanika procjenjuje odnos nastavnika prema studentima uglavnom nezadovoljavajućim te navode da studij nije ispunio njihova očekivanja. Ni kod diplomiranih učitelja procjene zadovoljstva znanjima i iskustvima stečenima tijekom studija značajno ne odudaraju od procjena dobivenih ovim ispitivanjem. Na skali od 1 do 4, pri čemu je 1 = nimalo zadovoljni, a 4 = potpuno zadovoljni, prosječna ocjena zadovoljstva iznosi 2,7 (Pavin i sur., 2005b).

Rezultati analize varijance prikazani u Tablici 4. pokazuju da između studenata učiteljskog studija i studenata studija predškolskog odgoja postoje značajne razlike u oba oblika zadovoljstva studijem: u zadovoljstvu nastavnicima i zadovoljstvu programom. U traženju razloga takvim rezultatima nametnulo se nekoliko pretpostavki. Prvo, može se pretpostaviti da slabije zadovoljstvo stude-

nata Studija predškolskog odgoja proizlazi iz prostornih uvjeta koji su nepovoljniji za te studente. Međutim, s obzirom na to da ovim istraživanjem nije ispitivano zadovoljstvo uvjetima studiranja, ta se pretpostavka treba uzeti s velikom zadržkom. Navedena razlika u zadovoljstvu studenata obaju studija, s druge strane, može se pripisati i nejasnoćama glede stečenog zvanja odgajatelja u bolonjskome sustavu. Treće, razlog može biti i taj što su studentice predškolskog odgoja pred završetkom studija pa mogu procijeniti jesu li ili nisu ispunjena njihova očekivanja, dok je učiteljski studij integrirani petogodišnji studij pa očekivanja studentica toga studija još mogu biti ispunjena do njegova završetka.

Tablica 4.

RAZLIKE U PROCJENI ZADOVOLJSTVA STUDIJE IZMEĐU STUDENTICA
UČITELJSKOG STUDIJA I STUDIJA PREDŠKOLSKOG ODGOJA

<i>Zavisna varijabla</i>	<i>Nezavisna varijabla</i>	<i>M</i>	<i>F</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Zadovoljstvo nastavnicima	Učiteljski studij	3,2	27,49*	1	0,00*
	Predškolski odgoj	2,7			
Zadovoljstvo programom	Učiteljski studij	3,6	39,72*	1	0,00*
	Predškolski odgoj	2,9			

Nadalje, usporedba zadovoljstva programom i nastavnicima studentica triju godina učiteljskog studija pokazuje da je zadovoljstvo nastavnicima veće kod studentica 1. godine, a značajno manje kod studentica 3. godine (Tablice 5. i 6.), dok nema razlike u njihovom zadovoljstvu programom. Razlika u zadovoljstvu nastavnicima može se pripisati većoj kritičnosti starijih studenata i njihovim većim očekivanjima od nastavnika, što može pridonijeti manjem zadovoljstvu. Ta razlika također ide u prilog spomenutoj potrebi za stalnim poboljšanjem nastavnog procesa i odnosa nastavnika prema studentima.

Tablica 5.

RAZLIKE U PROCJENI ZADOVOLJSTVA STUDIJE IZMEĐU STUDENTICA
TRIJU GODINA UČITELJSKOG STUDIJA

<i>Zavisna varijabla</i>	<i>Nezavisna varijabla</i>	<i>M</i>	<i>F</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Zadovoljstvo nastavnicima	1. godina	3,44	4,29*	2	0,01*
	2. godina	3,18			
	3. godina	3,07			
Zadovoljstvo programom	1. godina	3,63	1,09	2	0,38
	2. godina	3,61			
	3. godina	3,47			

Tablica 6.

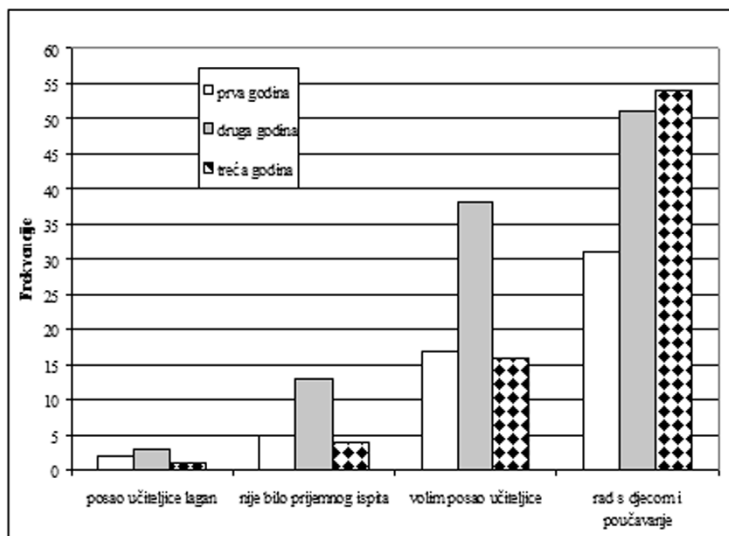
REZULTATI NAKNADNE ANALIZE (SCHEFFE TEST) ZA SUBSKALU ZADOVOLJSTVO NASTAVNICIMA

	<i>1. godina</i>	<i>2. godina</i>	<i>3. godina</i>
<i>1. godina</i>		0,13	0,015*
<i>2. godina</i>			0,62
<i>3. godina</i>			

Ispitujući razloge zbog kojih su ispitanice odabrale studij, pokazalo se da je najčešći motiv pri odabiru obaju studija bio *rad s djecom i poučavanje*. Pri odabiru studija predškolskog odgoja slijede motivi: *zanimljiv i izazovan posao*, *ljubav prema poslu odgajatelja te upis bez prijemnog ispita*, a učiteljskog studija motivi: *ljubav prema poslu učiteljice*, *upis bez prijemnog ispita te lagan posao učiteljice* (Slike 3. i 4.).

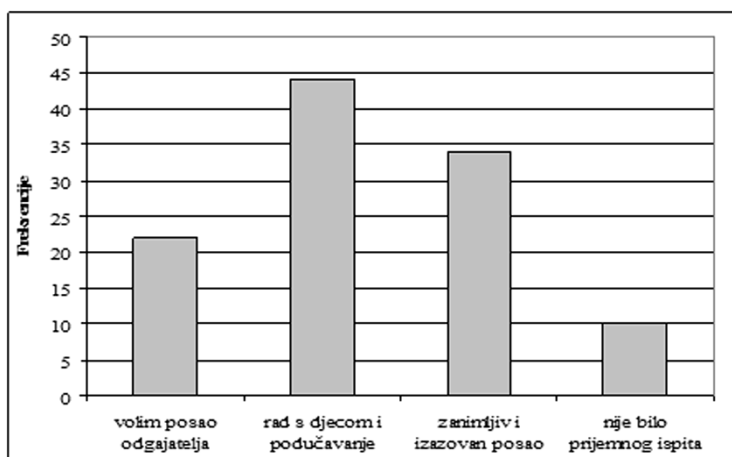
Slika 3.

MOTIVI UPISA NA UČITELJSKI STUDIJ

Slika 4.

MOTIVI UPISA NA STUDIJE PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Treba istaknuti da je čak 18% studentica studija predškolskog odgoja te 13% studentica učiteljskog studija studij odabralo, među ostalim, i zbog toga što nije bilo prijamnog ispita. Činjenica da nije bilo prijamnog ispita jedini je motiv za upis na studij kod 9% od ukupnog broja ispitanica sa studija predškolskog odgoja te 5% s učiteljskog studija. Stoga je opravdano pretpostaviti da su njihova motivacija za studij i posvećenost studiju upitni, a time je i zadovoljstvo studijem manje, što, uostalom potvrđuje i dobivena značajna negativna korelacija između zadovoljstva programom i toga motiva odabira studija kod budućih učiteljica te značajna negativna korelacija između istog motiva i zadovoljstva nastavnica kod budućih odgajateljica (Tablice 7. i 8.). Uzmemo li u obzir činjenicu da je veći postotak studentica studija predškolskog odgoja nego studentica učiteljskog studija odabrao studij jer nije bilo prijamnog ispita, ne iznenađuje rezultat koji pokazuje nešto manje zadovoljstvo studijem budućih odgajateljica u odnosu na zadovoljstvo studentica učiteljskog studija (Tablica 4.).

Rezultati nadalje pokazuju da su studenti učiteljskog studija koji su odabrali studij zbog *rada s djecom i poučavanja* zadovoljniji programom, dok je kod studenata studija predškolskog odgoja dobivena pozitivna povezanost istog motiva sa zadovoljstvom nastavnica. Zanimljivost i izazovnost posla kao motiv odabira studija pozitivno je povezan s oba oblika zadovoljstva studijem budućih odgajateljica (Tablice 7. i 8.).

Tablica 7.

KORELACIJE ZADOVOLJSTVA UČITELJSKIM STUDIJEM
I MOTIVA ODABIRA STUDIJA (r_{pb})

<i>Varijable</i>	<i>M1</i>	<i>M2</i>	<i>M3</i>	<i>M4</i>	Legenda:
Zadovoljstvo programom	0,14	0,23*	-0,07	-0,18*	<i>M1</i> - volim posao učiteljice
Zadovoljstvo nastavnicima	0,05	0,07	-0,02	-0,06	<i>M2</i> - rad s djecom i poučavanje
					<i>M3</i> - posao učiteljice je lagan
					<i>M4</i> - nema prijemnog ispita
* $p < 0,05$					

Tablica 8.

KORELACIJE ZADOVOLJSTVA STUDIJEM PREDŠKOLSKOG ODGOJA
I MOTIVA ODABIRA STUDIJA (r_{pb})

<i>Varijable</i>	<i>M1</i>	<i>M2</i>	<i>M3</i>	<i>M4</i>	Legenda:
Zadovoljstvo programom	0,03	0,25	0,29*	-0,19	<i>M1</i> - volim posao odgajateljica
Zadovoljstvo nastavnicima	0,01	0,42*	0,37*	-0,33*	<i>M2</i> - rad s djecom i poučavanje
					<i>M3</i> - posao odgajateljice je zanimljiv i izazovan
					<i>M4</i> - nema prijemnog ispita
* $p < 0,05$					

Dobivene korelacije jasno upućuju na činjenicu da je zadovoljstvo studijem djelomice određeno i razlozima odabira studija pa uzevši u obzir činjenicu da je dio studenata obiju studijskih grupa odabrao studij jer nije bilo prijemnog ispita, osrednje procjene zadovoljstva dobivene ovim ispitivanjem djelomice su rezultat i neprimjerenih motiva za upis na studij. Stoga je uvođenje prijemnih ispita na navedene studije u ak. god. 2008./2009. sigurno korak naprijed u poboljšanju kvalitete studija, što otvara mogućnosti daljnjim istraživanjima odnosa motiva upisa na studij i zadovoljstva studijem.

Zaključak

Ispitujući dva oblika zadovoljstva studijem (zadovoljstvo programom i zadovoljstvo nastavnicima), studenti obiju studijskih grupa izrazili su veće zadovoljstvo programom studija, dok se u procjeni zadovoljstva nastavnicima kod budućih učitelja uočavaju razlike s obzirom na godinu studija. Zadovoljstvo

studijem povezano je s motivima odabira studija tako što su studenti koji su pri upisu bili vođeni željom za radom s djecom i njihovim poučavanjem očito zadovoljniji svojim odabirom.

Činjenica je da su motivi izbora studija, motivacija za studij i zadovoljstvo studijem kao važne odrednice kvalitete studija dosad nedostatno istraživane. Stoga je ovo istraživanje skromni pridonos razumijevanju te problematike budući da je razvidna potreba za kontinuiranim istraživanjima tih pitanja radi unaprjeđenja sustava visokoškolskog obrazovanja.

Literatura

- Bezinović, P., Pokrajac-Bulian, A., Smojver-Ažić, S., Živčić-Bečirević, I. (1998), Struktura i zastupljenost dominantnih psiholoških problema u studentskoj populaciji. *Društvena istraživanja*, 7, 525—541.
- Kesić, T., Previšić, J. (1998), Motivi upisa i zadovoljstvo nastavnim programom studenata ekonomskih i elektrotehničkih fakulteta u Hrvatskoj. *Društvena istraživanja*, 7 (4—5), 36—37.
- Maršić, I., Neveščanin, S. (1996), Kako studenti procjenjuju svoje profesore. *Školski vjesnik*, 45 (2), 179—187.
- Milat, J. (2003), Visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj — karakteristike i neophodne promjene. *Školski vjesnik*, 52 (3—4), 247—260.
- Palekčić, M., Radeka, I., Petani, R. (2005), Motivacija za studij i zadovoljstvo studijem. U: Rosić, V. (ur.), *Stanje i perspektive obrazovanja nastavnika: zbornik radova*. Rijeka: Graftrade: Filozofski fakultet u Rijeci, Odsjek za pedagogiju, str. 69—73.
- Palekčić, M., Radeka, I., Petani, R., Müller, F. (2004), Interes za studij: empirijsko istraživanje uvjeta i učinaka interesa za sveučilišni studij. *Napredak*, 145 (4), 389—404.
- Pavin, T., Rijavec, M., Miljević-Riđički, R. (2005a), Percepcija kvalitete učiteljskog i nastavničkog obrazovanja i nekih aspekata učiteljske i nastavničke profesije iz perspektive studenata Učiteljske akademije, visokih učiteljskih škola te nastavničkih fakulteta. U: Vizek-Vidović, V. (ur.), *Cjeloživotno obrazovanje učitelja i nastavnika: višestruke perspektive*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja, str. 161—173.
- Pavin, T., Rijavec, M., Miljević-Riđički, R. (2005b), Percepcija kvalitete obrazovanja učitelja i nastavnika i nekih aspekata učiteljske i nastavničke profesije iz perspektive osnovnoškolskih učitelja i nastavnika. U: Vizek-Vidović, V. (ur.), *Cjeloživotno obrazovanje učitelja i nastavnika: višestruke perspektive*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja, str. 95—123.
- Radeka, I. (2002), Lifelong education for the new age. *Mediji, kultura i odnosi s javnošću*, 2, 223—226.

- Radeka, I., Petani, R., Rogić, A. (2008). Cjeloživotno obrazovanje nastavnika i održivi razvoj. Zbornik: Cjeloživotno učenje za održivi razvoj. Rijeka: Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci, svezak 1, 301—306.
- Thombs, D. L. (1995), Problem behavior and academic achievement among first-semester college freshmen. *Journal of College Student Development*, 36, 280—28.
- Vizek-Vidović, V. (2005), Obrazovanje učitelja i nastavnika u Europi iz perspektive cjeloživotnog učenja. U: Vizek-Vidović, V. (ur.), Cjeloživotno obrazovanje učitelja i nastavnika: višestruke perspektive. Zagreb: Institut za društvena istraživanja, str. 15—66.
-

SATISFACTION WITH A STUDY AND MOTIVES FOR ENROLLING IN A STUDY

Ina Reić Ercegovac, MSc

Faculty of Philosophy in Split, Department for Teacher Education

Tonča Jukić

Faculty of Philosophy in Split, Department for Pedagogy

Summary *Some of the basic factors of the quality of a study are the motives for choosing the study and the students' satisfaction with it. Therefore, the aim of this survey was to discover the level of student satisfaction with the study of teacher education and preschool education at the Faculty of Philosophy in Split, and to check whether there is a link between the motive for selecting the study and satisfaction with the selected study. The survey involved 230 students studying according to the Bologna system. The results showed average satisfaction with the study, but a somewhat higher satisfaction of students studying teacher education was determined compared to those studying preschool education, and somewhat higher satisfaction with the study programme than with the teachers. This was true of both study groups. Furthermore, the obtained correlations between the motive for selecting a particular study and the level of satisfaction with it showed that students who had selected the study because it was easier to enrol were obviously less satisfied with their choice. In contrast, students whose enrolment was led by intrinsic motives, such as interest in working with children and in teaching, were happier about their studies.*

Key words: *higher education, Bologna system, study of teacher education, study of preschool education, satisfaction with studies, motives for enrolling in a particular study.*
